četvrtak, 24. listopada 2019.

P9_TA(2019)0042

Položaj LGBTI osoba u Ugandi

Rezolucija Europskog parlamenta od 24. listopada 2019. o položaju LGBTI osoba u Ugandi (2019/2879(RSP))

(2021/C 202/10)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Ugandi,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o diskriminaciji na temelju spolne orijentacije, a posebno Rezoluciju od 4. veljače 2014. o planu EU-a protiv homofobije i diskriminacije na temelju spolne orijentacije i rodnog identiteta ([1]) te Rezoluciju od 14. veljače 2019. o budućnosti popisa mjera u korist pripadnika skupine LGBTI (2019. – 2024.) ([2]),

— uzimajući u obzir izjavu koju su 9. listopada 2019. zajednički izdali visoka predstavnica Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i glavni tajnik Vijeća Europe povodom Europskog i svjetskog dana borbe protiv smrtne kazne,

— uzimajući u obzir izjavu visoke predstavnice Federice Mogherini koju je u ime EU-a dala 17. svibnja 2019. povodom Međunarodnog dana borbe protiv homofobije, transfobije i bifobije,

— uzimajući u obzir godišnje izvješće EU-a o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2018. – Uganda, koje je Europsko vijeće usvojilo 13. svibnja 2019.,

— uzimajući u obzir članak 2., članak 3. stavak 5., članke 21., 24., 29. i 31. Ugovora o Europskoj uniji te članke 10. i 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojima su se Europska unija i njezine države članice obvezale da će poštovati i promicati opća ljudska prava i štititi pojedince u svojim odnosima sa ostatkom svijeta te da će donijeti restriktivne mjere u slučaju teških povreda ljudskih prava,

— uzimajući u obzir međunarodne obveze u pogledu ljudskih prava, uključujući one sadržane u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,

— uzimajući u obzir dokument Vijeća EU-a namijenjen promicanju i zaštiti ostvarivanja svih ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca i transrodnih osoba (*LGBTI Toolkit*),

— uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju i zaštiti uživanja svih ljudskih prava LGBTI osoba,

— uzimajući u obzir odgovarajuće smjernice EU-a o smrtnoj kazni, mučenju i drugom okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju te o borcima za ljudska prava,

— uzimajući u obzir najnoviji univerzalni periodični pregled za Ugandu koji je izradilo Vijeće UN-a za ljudska prava;

— uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezin članak 21. kojim je zabranjena diskriminacija na temelju spolne orijentacije,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966. i činjenicu da je Uganda od 1995. ugovorna strana tog pakta,

([1]) SL C 93, 24.3.2017., str. 21.
([2]) Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0129.

— uzimajući u obzir međustranački dokument koji je 15. listopada 2019. potpisalo 70 zastupnika Europskog parlamenta i u kojem je riječ o progonu pripadnika LGBTI zajednice u Ugandi,

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 13. ožujka 2014. o pokretanju postupaka savjetovanja radi isključivanja Ugande i Nigerije iz Sporazuma iz Cotonoua s obzirom na najnovije zakonodavstvo kojim se dodatno kriminalizira homoseksualnost ([3]),

— uzimajući u obzir Sporazum o partnerstvu AKP-a i EU-a („Sporazum iz Cotonoua”), a posebno njegov članak 8. stavak 4. o nediskriminaciji,

— uzimajući u obzir načela iz Yogyakarte („Načela i obveze država u pogledu primjene međunarodnog prava o ljudskim pravima kad je riječ o seksualnoj orijentaciji, rodnom identitetu, rodnom izražavanju i spolnim obilježjima”) donesena u studenome 2006. i deset dodatnih načela („dodatnih 10”) donesenih 10. studenoga 2017.,

— uzimajući u obzir Ustav Republike Ugande,

— uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da je u posljednjih nekoliko tjedana u Ugandi zabilježen porast iznimno homofobne retorike vlasti, posebno od strane Simona Lokoda, ugandskog državnog ministra za etiku i integritet, koji je 10. listopada 2019. najavio planove ponovnog uvođenja zakona protiv homoseksualnosti, koji bi uključivao smrtnu kaznu, za „tešku homoseksualnost”; budući da predloženo novo zakonodavstvo podržavaju i brojni zastupnici parlamenta Ugande;

B. budući da je glasnogovornik vlade Ofwono Opondo 12. listopada potvrdio da vlada nema namjeru uvoditi nove zakone u vezi s aktivnostima LGBTI zajednice jer „su trenutačne odredbe kaznenog zakona dostatne”; budući da je to potvrdio viši glasnogovornik za medije predsjednika Musevenija;

C. budući da se važećim odredbama kaznenog zakona krše ljudska prava i kriminalizira homoseksualnost; budući da je spolni čin između osoba istog spola i dalje nezakonit i da se kažnjava čak doživotnom zatvorskom kaznom na temelju odjeljaka 145. i 146. ugandskog Kaznenog zakona kojim se, među ostalim, kriminalizira „spolno općenje protivno prirodnom poretku”, a da mnogi postojeći zakoni omogućuju diskriminaciju LGBTI osoba, ograničavajući im pristup zapošljavanju, stanovanju, sustavima socijalne sigurnosti, obrazovanju ili zdravstvenim uslugama;

D. budući da je Zakon protiv homoseksualnosti kojim se zabranjuje promicanje homoseksualnosti i uvodi smrtna kazna za homoseksualna djela uveden već 2014., na inicijativu predsjednika Musevenija, ali ga je Ustavni sud Ugande na kraju proglasio ništavnim; budući da je ukupna međunarodna zajednica strogo osudila predloženi zakon, a mnogi donatori, uključujući države članice EU-a, Sjedinjene Američke Države i Svjetsku banku, odlučili da će obustaviti pružanje razvojne pomoći toj zemlji;

E. budući da taj događaj, nažalost, skreće pozornost na zapanjujući položaj LGBTI osoba u Ugandi, gdje su homofobni stavovi široko rasprostranjeni; budući da organizacije za ljudska prava redovito izvješćuju o društvenoj diskriminaciji, zločinima iz mržnje i kampanjama protiv homoseksualnih osoba, uključujući uznemiravanje, premlaćivanje, iznuđivanje, deložaciju, proizvoljna uhićenja i pritvaranja te ubojstva;

F. budući da skupine aktivista za ljudska prava tvrde da Uganda bilježi zabrinjavajući porast napada na LGBTI osobe; budući da su prema podacima saveza LGBTI organizacija nazvanog Seksualne manjine Ugande ove godine ubijena tri homoseksualca i jedna transrodna žena, a da je posljednja žrtva bio aktivist Brian Wasswa koji je napadnut u svojem domu 4. listopada 2019.;

G. budući da je Ustavom Ugande zabranjena diskriminacija na temelju niza razloga, ali ne i na temelju seksualne orijentacije;

([3]) SL C 378, 9.11.2017., str. 253.

četvrtak, 24. listopada 2019.

H. budući da je cilj zajedničke vanjske i sigurnosne politike Europske unije razvoj i jačanje demokracije i vladavine prava te poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda; budući da razvojna pomoć Unije namijenjena Ugandi u okviru Nacionalnog okvirnog programa za razdoblje 2014. – 2020. iznosi 578 milijuna EUR; budući da to kao ključni cilj podrazumijeva promicanje i očuvanje dobrog upravljanja i poštovanje ljudskih prava;

I. budući da korisnici Europskog razvojnog fonda podliježu strogim uvjetima u pogledu poštovanja ljudskih prava, vladavine prava, slobode vjere i zaštite manjina;

J. budući da su u svibnju 2019. u skladu s člankom 8. Sporazuma o partnerstvu iz Cotonoua Uganda i Europska unija ponovno potvrdile svoje blisko partnerstvo u političkom dijalogu;

K. budući da bi se međunarodnom suradnjom EU-a trebali podupirati napori država AKP-a u cilju razvoja potpornih pravnih i političkih okvira i uklanjanja kaznenih zakona, politika, praksi, stigmatizacije i diskriminacije kojima se ugrožavaju ljudska prava;

L. budući da su u 32 od ukupno 54 afričke države kriminalizirani istospolni odnosi, a da se u Mauritaniji, Sudanu, sjevernoj Nigeriji i Somaliji homoseksualnost kažnjava smrću;

1. izražava duboku zabrinutost zbog toga što se u političkim raspravama ugandskih vlasti ponovno pojavljuje zakon protiv homoseksualnosti; oštro osuđuje retoriku Simona Lokoda koja potiče na homofobiju i mržnju te ponavlja svoje snažno protivljenje svim oblicima diskriminacije na temelju seksualne orijentacije, kao i svako poticanje na mržnju i nasilje prema LGBTI osobama;

2. prima na znanje izjavu glasnogovornika predsjednika Musevenija kojom se negira svaka namjera vlade da predloži novi zakon i poziva vladu Ugande da se drži te izjave;

3. naglašava da diskriminacija LGBTI osoba ugrožava najosnovnija načela ljudskih prava sadržana u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima. ponavlja da su seksualna orijentacija i rodni identitet pitanja iz područja prava pojedinca na privatnost, zajamčenog međunarodnim pravom i nacionalnim ustavima;

4. odlučno se protivi primjeni smrtne kazne u bilo kojim okolnostima, kao i bilo kakvom zakonodavstvu kojim bi se uvela smrtna kazna za homoseksualnost; poziva Uniju i njezine države članice da dodatno obvežu vladu Ugande da ponovno razmotri svoje stajalište o smrtnoj kazni;

5. žali zbog toga što se ugandskim zakonom i dalje snažno diskriminiraju LGBTI osobe te poziva vlasti Ugande da revidiraju sve zakone kojima se kriminaliziraju homoseksualnost i LGBTI aktivisti, posebno u okviru odjeljaka 145. i 146. Kaznenog zakona;

6. podsjeća vladu Ugande na njezine obveze u skladu s međunarodnim pravom i Sporazumom iz Cotonoua, koji poziva na poštovanje univerzalnih ljudskih prava;

7. duboko je zabrinut zbog općeg pogoršanja stanja ljudskih prava LGBTI osoba u Ugandi, uključujući sve učestalije povrede njihovih socijalnih prava, slobode izražavanja, prava u pogledu rodne ravnopravnosti i prava na stanovanje; osuđuje nedavno ubojstvo Briana Wasswaa i žali zbog alarmantnog broja žrtava koje stradavaju zbog svoje seksualne orijentacije, uključujući i od strane nacionalnih snaga sigurnosti; odlučno poziva vlasti Ugande da temeljito i nepristrano istraže svako nasilje ili napade na pripadnike LGBTI zajednice te da počinitelje pozovu na odgovornost;

8. poziva vladu Ugande da ojača mehanizme pravne zaštite u okviru policijskih snaga za kršenja ljudskih prava kako bi se osiguralo da policijski službenici poštuju svoju dužnost zaštite prava svih ljudi, uključujući pripadnike LGBTI zajednice te da zajamči da svi borci za ljudska prava i nevladine organizacije koje djeluju u ime LGBTI zajednice u Ugandi mogu obavljati svoje zakonite aktivnosti u svim okolnostima, uključujući pravo na slobodu udruživanja, bez straha od odmazde i bez ikakvih ograničenja;

9. podsjeća na obveze Ugande u okviru Sporazuma iz Cotonoua i međunarodnog prava koje se odnose na poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda;

10. poziva delegaciju EU-a u Ugandi da nastavi pomno pratiti položaj LGBT osoba i da aktivno podupire organizacije civilnog društva i borce za ljudska prava te pripadnike LGBTI zajednice na terenu; naglašava važnost podizanja razine osviještenosti i razumijevanja situacije LGBTI osoba i njihovih obitelji;

11. poziva EU da u dijalogu s vlastima Ugande u potpunosti iskoristi politički dijalog predviđen člankom 8. Sporazuma iz Cotonoua, kao i *LGBTI Toolkit* i njegove popratne smjernice kako bi se doprinijelo dekriminalizaciji homoseksualnosti, smanjenju nasilja i diskriminacije te zaštiti aktivista koji se bore za ljudska prava LGBTI osoba;

12. ponavlja svoje prethodne pozive Komisiji i Vijeću da u svaki budući sporazum koji će zamijeniti Sporazum iz Cotonoua uključe odredbu o nediskriminaciji na temelju seksualne orijentacije;

13. poziva EU da poboljša zaštitu i promicanje ljudskih prava u Ugandi, posebno ciljanom potporom organizacijama civilnog društva i potpunom provedbom smjernica EU-a za borce za ljudska prava;

14. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjedniku Ugande, parlamentu Ugande, Afričkoj uniji i njezinim državama članicama.